

договір публічного виконання; договір про використання у промисловості творів декоративно-прикладного мистецтва. Даний перелік договорів не є вичерпним та може розширюватися у зв'язку з розвитком авторських правовідносин загалом.

Список використаних джерел

1. Луць В. В. Система договорів за проектом нового цивільного кодексу України [Текст] / В. В. Луць // Вісник академії правових наук України. 2003. № 1. С. 34-42.
2. Цивільний кодекс України: Закон України від 16.01.2003 р. № 435-IV. Дата оновлення: 28.02.2019. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15> (дата звернення: 18.03.2020).
3. Про авторське право і суміжні права: Закон України від 23.12.1993 р., № 3792-12 – ВВР України. Дата оновлення: 14.10.2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/card/3792-12> (дата звернення: 26.03.2021).
4. Про видавничу справу: Закон України від 05.06.1997 р., №318/97 – ВВР України. Дата оновлення: 16.10.2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/card/3792-12> (дата звернення: 26.03.2021).

Схаб-Бучинська Тетяна Ярославівна

*кандидат юридичних наук, доцент кафедри
цивільного права навчально-наукового
юридичного інституту Прикарпатського
національного університету імені Василя
Стефаніка*

ДО ПИТАННЯ ПРО ОБ'ЄКТ ДОГОВОРУ ПРО ПРИПИНЕННЯ ПРАВА НА АЛІМЕНТИ ДЛЯ ДИТИНИ У ЗВ'ЯЗКУ З ПЕРЕДАЧЕЮ ПРАВА ВЛАСНОСТІ НА НЕРУХОМЕ МАЙНО

Згідно статті 180 Сімейного кодексу України батьки зобов'язані утримувати дитину до досягнення нею повноліття [1]. За нормального розвитку відносин між чоловіком та дружиною, у взаєминах між якими панує злагода та стабільність, не постає питань щодо того, хто із батьків буде виховувати дитину, піклуватися про її здоров'я, фізичний, духовний, моральний розвиток, а також здійснювати матеріальне утримання сім'ї, в тому числі і дитини. Однак, виходячи із реалій сьогодення відбувається руйнація інституту сім'ї в Україні, де кількість розлучень з кожним роком зростає. А тому при реєстрації розірвання шлюбу першочерговим питанням є рішення щодо того з ким після розлучення буде проживати дитина, та яку участь в її догляді та утриманні братиме другий з батьків, хто проживатиме окремо.

Так, батько та матір при виконанні обов'язку утримувати дитину у разі досягнення між собою консенсусу можуть врегулювати свої відносини на підставі договору про сплату аліментів на дитину, в якому визначити розмір та строки виплати. А також, з дозволу органу опіки та піклування той із батьків, з ким проживає дитина і той з батьків, хто проживає окремо від неї, можуть

укласти договір про припинення права на аліменти для дитини у зв'язку з передачею права власності на нерухоме майно.

Із ч.1 статті 190 Сімейного кодексу України випливає, що об'єктом договору про припинення права на аліменти для дитини у зв'язку з передачею права власності на нерухоме майно є: житловий будинок, квартира, земельна ділянка тощо.

Однак, не до кінця зрозуміло, чому законодавець обмежив отримувача аліментів тільки передачею на підставі даного договору на його користь нерухомого майна. Адже, об'єктами цивільних прав є також гроші, цінні папери, інше майно, майнові права тощо.

Під майном у статті 190 Цивільного кодексу України розуміється окрема річ, сукупність речей, а також майнові права та обов'язки [2]. У свою чергу, речі поділяються на рухомі та нерухомі. Так, до рухомих речей відносять речі, які можна вільно переміщувати у просторі, зокрема гроші, валютні цінності, цінні папери, майнові права та обов'язки тощо. Тому варто було б розглянути питання щодо того чи можуть бути рухомі речі об'єктом договору про припинення права на аліменти для дитини у зв'язку з набуттям права власності на майно.

Основною формою сплати аліментів, яка присуджується судом для утримання дитини є грошова. У ч. 3 ст. 181 Сімейного кодексу України закріплено положення про те, що кошти на утримання дитини присуджуються у частці від доходу матері та батька або у твердій грошовій сумі за вибором того з батьків або законних представників дитини, разом з ким проживає дитина [1]. Тобто в даному випадку основним способом утримання дитини платником аліментів є надання грошових коштів. Однак, батьки, які не мають змоги виконувати обов'язок грошового утримання своїх дітей до досягнення ними повноліття щомісячно перераховуючи кошти дитині або не бажають з інших підстав, наприклад, відсутність стабільного заробітку, виїзд на постійне місце проживання в іншу країну тощо могли би врегулювати питання сплати аліментів у договірному порядку уклавши договір про припинення права на аліменти перерахувавши на рахунок дитини грошові кошти. Як і у випадку позбавлення батька/матері їх батьківських прав, де суд приймає рішення про перерахування аліментів на особистий рахунок дитини у відділенні Державного ощадного банку України та зобов'язує матір/батька, що проживають з дитиною відкрити особистий рахунок у місячний строк з дня набрання законної сили рішенням суду, у разі укладення договору про припинення права на аліменти для дитини де об'єктом будуть грошові кошти можна застосувати схожу норму, тим самим дозволивши платнику аліментів перераховувати на особистий рахунок дитини грошові кошти. Той із батьків, хто проживає разом із дитиною до досягнення нею повноліття зможе використовувати кошти тільки з дозволу органу опіки та піклування для вчинення вартісного правочину, який потребує нотаріального посвідчення або використати кошти в інших цілях, якщо буде доведено, що це спричинено особливими обставинами (хворобою дитини, її каліцтвом, навчанням). Однак, ці дії законний представник дитини зможе здійснити тільки за дозволом органу опіки та піклування.

Також, до рухомих речей відносять банківські метали, ювелірні вироби та цінні папери. Згідно Митного кодексу України до банківських металів відносять - золото, срібло, платина, метали платинової групи, доведені (афіновані) до найвищих проб відповідно до світових стандартів, у зливках і порошках, що мають сертифікат якості, а також монети, вироблені з дорогоцінних металів [3]. Говорячи про нерухомисть як про об'єкт договору про припинення права на аліменти для дитини у зв'язку з набуттям права власності на нерухоме майно варто було б наголосити на його високій цінності. Однак, на думку К. В. Зубенко, з якою ми цілковито погоджуємося, висока вартість є абстрактною категорією. Вчена наводить приклад, що з одного боку, класичні рухомі речі - ювелірні вироби мають високу вартість, однак не підлягають державній реєстрації, як і права на них, і не є нерухомими речами ані в юридичному, ані у фізичному сенсі, а з іншого боку об'єкти нерухомого майна, наприклад, житлові будинки, що мають меншу вартість за наведені рухомі речі, однак віднесені до речей нерухомих [4, с. 83]. Тільки рухомі речі, на нашу думку, не можуть виступати об'єктом договору про припинення права на аліменти для дитини тільки через те, що мають високу вартість. Тому, варто було б розширити перелік об'єктів, які передаватимуться у власність дитини на підставі договору про припинення права на аліменти для дитини у зв'язку з передачею її як нерухомого майна, так і грошових коштів, цінних паперів, банківських металів та ювелірних виробів.

Однак, необхідним є чітко законодавчо врегулювати перехід до дитини права власності на банківські метали, ювелірні вироби та цінні папери. Так, положення статі 969 Цивільного кодексу України надає можливість зберігати цінні папери, дорогоцінні метали, каміння, інші коштовності та цінності укладаючи із поклаждавцем договір про надання індивідуального банківського сейфа, що охороняється банком. Так, банк видає поклаждавцеві ключ від сейфа, картку, що ідентифікує поклаждавця, інший знак або документ, що посвідчує право його пред'явника на доступ до сейфа та одержання з нього цінностей.

Так, платник аліментів маючи у праві власності банківські метали, цінні папери та ювелірні вироби може передати їх у власність дитини взамін на сплату аліментів. Користуватися та розпоряджатися наданим дитині майном вона зможе після досягнення повноліття. У випадку хвороби дитини чи її каліцтва, навчання на платній основі чи інших істотних обставин той із батьків, хто проживає разом із дитиною зможе звернутися до органу опіки та піклування з проханням отримання дозволу одержання речей, що зберігаються в банківському сейфі. Якщо представники органу опіки та піклування з'ясують, що ці речі будуть використані в інтересах дитини можуть надати дозвіл на одержання цінностей. Тільки після пред'явлення тим із батьків хто проживає разом із дитиною дозволу органу опіки та піклування банк зможе надати доступ до індивідуального банківського сейфа і вилучення із нього цінностей.

Тому із врахуванням вище зазначених положень пропонуємо розширити перелік об'єктів, які зможуть передаватися дитині за договором про припинення права на аліменти для дитини у зв'язку з передачею права

власності на нерухоме майно. На нашу думку, необхідно конкретизувати перелік об'єктів, які можуть передаватися, тим самим надавши платнику аліментів право передавати у власність дитини за даним договором як нерухоме майно, так і грошові кошти, банківські метали, цінні папери та ювелірні вироби. Назву статті 190 Сімейного кодексу України пропонуємо викласти у наступній редакції: Припинення права на аліменти на дитину у зв'язку з набуттям права власності на нерухоме майно, а також цінні папери, банківські метали, ювелірні вироби та грошові кошти.

Ч.1 даної статті викласти наступним чином:

1. Той із батьків, з ким проживає дитина, і той із батьків, хто проживає окремо від неї, з дозволу органу опіки та піклування можуть укласти договір про припинення права на аліменти для дитини у зв'язку з передачею права власності на нерухоме майно, а також: цінні папери, банківські метали, ювелірні вироби та грошові кошти. Такий договір нотаріально посвідчується. Право власності на нерухоме майно за таким договором виникає з моменту державної реєстрації цього права відповідно до закону.

Якщо об'єктом договору є гроші, батько/мати, з ким проживає дитина зобов'язані відкрити особистий рахунок на ім'я дитини у відділенні Державного ощадного банку України у місячний строк.

Список використаних джерел:

1. Сімейний кодекс: Закон України від 10.01.2002 року № 2947-III. Відомості Верховної Ради України. 2002. №№ 21-22. Ст. 135.
2. Цивільний кодекс: Закон України від 16.01.2003 року № 435-IV. Відомості Верховної Ради України. 2003. №№ 40-44. Ст.356.
3. Митний кодекс України: Закон України від 13.03. 2012 року 4495-VI. Відомості Верховної Ради України. 2012. № № 44-45, № 46-47, № 48, ст.552
4. Зубенко К.В. Зміст правового режиму нерухомості, що поширюється на рухомі речі. Право і суспільство. №4. Ч. 2. 2016. С. 80-85.

Сигидин Мар'яна Михайлівна

*кандидат юридичних наук, викладач кафедри
цивільного права навчально-наукового
юридичного інституту Прикарпатського
національного університету імені Василя
Стефаніки*

ДО ПИТАННЯ ПРО ЗНАЧЕННЯ КОРПОРАТИВНОГО ДОГОВОРУ В МЕХАНІЗМІ ЗАХИСТУ КОРПОРАТИВНИХ ПРАВ УЧАСНИКІВ ЮРИДИЧНИХ ОСІБ КОРПОРАТИВНОГО ТИПУ

Загалом слід зауважити, що світова практика застосування корпоративних договорів у сфері упорядкування корпоративних правовідносин має значно довшу історію, аніж українська. Як вказується у літературі, на відміну від нашої